

ÍNDIX DE LA MISCEL·LÀNIA D'HOMENATGE A ENRIC MOREU-REY volum I

- ALBERT MANENT i JOAN VENY, Prefaci.
Tabula gratulatoria.
- COSME AGUILO, Notes especulatives sobre l'etimologia d'Es Llombards.
- JOSEP M. ALBAIGÉS i OLIVART, Sobre el grau de diversitat onomàstica d'una comunitat.
- RAMON AMIGÓ i ANGLÈS, Influència de la política en la denominació de les vies urbanes reusenques.
- LÍDIA ANOLL i VENDRELL, Antropònims d'Urús entre 1888 i 1970.
- M. J. ARNALL i JUAN, Onomàstica empordanesa del segle XI. Documentació del monestir de Santa Maria de Vilabertran.
- ANTONI BACH, Masies i antropònims del Solsonès.
- ANTONI M. BADIA i MARGARIT, L'hagiotoponímia i la romanització.
- PERE BALANÀ i ABADIA, Jaume Caresmar: un cas inèdit d'arabofllia al segle XVIII.
- PHILIP BANKS, Alguns immigrants del Llenguadoc a la Barcelona del segle XII.
- MARIA BARCELÓ i CRESPI, Antroponímia porrerenca (1545).
- Carme BASTARDAS i PARERA, Estudi sobre antroponímia femenina catalana als segles XV i XVI.
- JOAN BASTARDAS i PARERA, Nota sobre els noms d'arbres fruiters en la toponímia catalana.
- CARMEL BIARNÈS i BIARNÈS, Tres capbreus de la vila d'Ascó del segle XVIII.
- Jordi BOLÒS i MASCLANS, La parròquia de Montagut de Fluvià el segle XVII. Paisatge, societat i toponímia.
- AUGUST BOVER i FONT, De quan el baró de Maldà sentia tocar campanes.
- SANTIAGO BRU i VIDAL, Toponímia urbana de l'antic Morvedre.
- JORDI BRUGUERA, Toponímia de la Crònica de Jaume I.
- LORETO BUSQUETS, «Lucrècia», de Joan Ramis i Ramis.
- DOLORS CABRÉ i MONTSERRAT, Onomàstica de Vinyols i els Arcs (Baix Camp) a través d'un llibre de baptismes (1767-1800).
- EMILI CASANOVA, Sobre els sermons de les festes de Sant Vicent Ferrer al segle XVIII a València.

NO ERA ANÒNIM

En la revista «L'Esparver», de Sallent, una carta al director, de Pilar Pons i Aymerich, aclareix que la poesia sobre els malnoms d'aquella vila, «Sallent sempre Carnaval», de la qual extractarem un fragment (en el nostre nº XXIX, pàg. 35), no era anònima, com creia la revista (i acceptarem nosaltres), sinó l'obra del pare de l'autora de la carta: Josep PONS DESEURAS, el títol real n'era «Lluita de mots»; i havia romàs inèdita «perquè no s'interpretés malament i ningú se'n pogués sentir ofès». Josep Pons l'havia composta «amb la finalitat de recollir d'una manera original els mots [= motius] (...), els quals no poden ésser mai motiu de burla perquè formen part de la identitat d'un poble, de la seva personalitat, de les seves arrels, i ens n'hem de sentir ben orgullosos».

ANTOLOGIA: «LA DULORAS»

(...) fins acabada la guerra la fonda [a Gerri de la Sal] s'anomenà «A ca la Duloras», que és un nom profundament arrelat en els nostres camps. Ja sé que s'escriu *Dolores*, però em fa gràcia que la nostra gent, en general, no s'hagi decidit a pronunciar *Dolors* ni *Dolores*, que són les dues úniques fórmules correctes, catalana i castellana. La gent, està vist, no està per les coses correctes, sinó per les coses vives. Des d'un punt de vista democràtic, «Duloras» és una paraula autènticament nostra.

Josep M. ESPINAS, Viatge al Pirineu de Lleida
(1ª ed. 1957; 4ª ed. 1978, p. 32-33)

ANTOLOGIA: VALÈNCIA 1497

El fragment més «onomàstic» del «Sompni de Johan Johan» (València 1497) de Jaume Gaçull és el següent, i equival a una prospecció malnominativa del camp semàntic de la senectut i la decrepitud:

«I almenys veureu si són aquests / semblant a ells, / que són donats per part dels vells / i hòmens prohoms; / dels quals fermances són los noms: / Johan Pantaix, / Ple-de-mil-anys, Martí Carcaix, / Nofre Panssit, / Jaume Ruat, Guillem Podrit, / Perot Ysagre, / Mossèn Sospir, Miçer Poagre, / Don Ramon Fleuma, / En Mateu Sech, N'Alfonso Reuma, / Mestre Rugall, / Mossèn Rovell, Miçer Gargall, / En Lorenç Tos, / Mossèn Jamech (= gemec), En Pipitós, / Miçer Laguanya (= lleganya), / Mossèn Humor, Vicent Migranya, / Andreu Moxell, / Gaspar Estopa, Don Fluxell, / Miçer Postema, / Antoni Brach, Mestre Quarema, / Felip Sardina, / Miçer Exut, Cosme Ranyina, / y En Amargós, / Damià Groy, Miquel Çelós, / Mestre Tristany (= trist-any), / Mossèn Adzar, Domingo Cany, / Tomàs Coscat, / Bernat Tramssit (= transit), Aloy Podat, / N'Agostí Fluix, / Jordi No puch, Loís Arruix, / y altres molts més.»

Més lluny («Altercació de Venus ab la Rahó», ho completa amb: «Loís Eunuch, y An Tremoló, / y a Miçer Moix, / Mossèn Moquita, y En Coix-coix», y «En Johan Glay»...

En la primera part, a part de noms reals («Fenollar, lo doctor vell», «un Gassull / (un biscaí que té l'un ull / desconcertat)», etc.; ja havia mentat «Na Llepafilis de Sandoval».

SUCCEIR A (P. Fabra)

Succeir, v. intr. Entrar en lloc d'altri en un càrrec, dignitat, etc., en la possessió d'alguna cosa. *El rei En Pere succeí al seu pare, el rei En Jaume. La marquesa succeí al marquès en la possessió del castell.* (P. Fabra, DG, 6ª ed. 1974).

(Dedicat als «perits» que corregeixen els nostres textos, i pretenen que retornem a la llengua de Ramon Llull).

L'ONOMÀSTICA A LES CARTES AL DIRECTOR

La lectura de la secció «Cartes al Director» (similars: «Bústia», etc.), en tots els periòdics, ofereix sovint notícies interessants en les nostres temàtiques.

Així el nostre consoci J. M. Vilarrúbia-Estrany ha hagut de recordar a un corresponçal mal informat que el carrer barceloní de Torrente Flores (restituït ara contra la falsa interpretació «carrer del Torrent de les Flors») és dedicat, ben justament, a un dels urbanitzadors del barri de Gràcia.

Un altre lector ha anotat (una vegada més!) una atzagaiada dels tècnics barcelonins, quan han batejat «Ventura i Gassol» una plaça de la ciutat. I el poeta i polític es deia Ventura (prenom) Gassol (primer cognom)...

Finalment, en una carta, legítimament indignada, un lector, l'esposa del qual es deia Julita i morí d'accident a l'Urgellet, fa conèixer l'estupidesa i la ignorància d'un policia «de trànsit» (*) que no volgué acceptar, en fer l'atestat, el valor del prenom —que constava al DNI—, i s'obstinà en certificar que la difunta es deia «Júlia» (pretenent, a tort, que «Julita» no era prenom, sinó diminutiu).

(* així ho escriu el lector —o el corrector del diari, purista; i sembla un acudit de mal gust. «Trànsit» vol dir «mort»... Nosaltres hauríem posat: «de tràfic»).

FOGONEUS I PELLOSOUS

En un nostre número anterior (XXVI, p. 100), havíem transcrit erròniament les paraules del nostre consoci, el prof. Joan Miralles, pronunciades durant el Col·loqui de Maó. Digué que a Sineu havia existit —al final del XIX i primers anys del XX— una lluita política entre *Fogoneus* (liberals) i *Pellosos* (conservadors) (i no «poloneus» —com ho havíem interpretat). Hem preguntat posteriorment a amics nostres de Sineu si coneixien l'explicació d'aquests renoms; i llur resposta ha estat fins ara negativa. Reiterem la nostra petició: ¿com expliquen els avis (o els savis) de Sineu la creació aquests curiosos malnoms polítics?

ELS «JUÉ» (JOER)

L'any 1979 Fèlix Mussoll publicà, en un gràfic solt, un «Arbre genealògic de la família Jué», que potser distribuï als parents i amics de Can Campmany, de Llers (Empordà). Parteix d'Anton *Juhé* casat amb Margarida Casellas (1726), i arriba a Jordi *Jué* (1973) i Jaume *Jué* (1979). El cognom hi és grafiat successivament: *Juhé*, *Joher*, *Joer*, i (s. XIX-XX) *Jué*.— Els cognoms adventicis són, de més de Casellas, Lasplagas, Pous, Casademont, Güell, Martí, Rigau, Blasi, Mallart, Cros, Dalmau, Vidal, Pujolar, Vehí, Beya, Motos.— Els prenom són generalment els corrents, però ja apareix una «Gemma» en 1802, Una Basilissa, el 1870, i un Llambert vers 1865.

CARRERS DE PALMA DE MALLORCA: PERPLEXITAT

De Mallorca ens han arribat notícies que l'Ajuntament de Ciutat ha acordat modificar els noms d'uns quants carrers més (continuant una tasca començada ja fa prop de deu anys). Els regidors socialistes, amb el suport dels suaristes, tenen perfecte dret de fer-ho; i més quan en algun cas passat es recuperava el nom que d'altres regidors, franquistes, havien eliminat. Tanmateix, ens atrevirem a opinar que atribuir noms de personalitats molt distingides dintre un partit, però que no han fet res per a Mallorca ni per a les Balears, pot tenir com a conseqüència que, amb un canvi de majoria, els noms novament atribuïts siguin a llur torn esborrats. És per això que en alguns Congressos de Lingüística o de Geografia, les conclusions sobre toponímia urbana recomanaven la major prudència, i el menor partidisme, en el moment de batejar places i carrers.

La llista dels canvis de nom ha provocat, en un punt, la nostra perplexitat —per no dir més: si les nostres informacions no són errònies, l'Ajuntament ha eliminat el nom del gran *Josep Anselm Clavé* d'un dels carrers: és a dir d'un músic, obrer, revolucionari federal, creador de les corals populars al Principat i al País Valencià, i potser també a les Balears... No ens ho volem creure.

CURSET D'ONOMÀSTICA A ALCOI

Els dies 20 i 27 de febrer i 5 de març se celebraren al CEP d'Alcoi unes jornades didàctiques adreçades principalment als professors i professores de BUP, FP i EGB; i a les quals assistí una molt nombrosa fracció d'aquests estaments (realitzadors del futur «Recull de topònims de l'Alcoià»). Hi foren tractats els temes següents:

«Toponímia, Història i Antroponímia», a càrrec de Joan Ivars, catedràtic de llatí de Dènia; «Toponímia i Antroponímia a l'Edat mitjana», a càrrec d'Agustí Ventura, catedràtic de llatí de Xàtiva; «Geografia i Toponímia», a càrrec de Geroni Banyuls, Director Atlas de La Safor; «Mètodes toponímics», a càrrec d'Emili Casanova, de la Facultat de Filologia de la Universitat de València; i «La Toponímia històrica d'Alcoi», a càrrec de R. Vañó, i J. Torró, de la Universitat d'Alacant.

SOCIETAT D'ONOMÀSTICA

Local social: carrer d'E. Granados 26-28 (6) - 08008 Barcelona.

Secretariat G. i Redacció: E. Moreu-Rey, c. de Balmes 173 (4-1)
08006 Barcelona.

Tresoreria: M. A. Vidal Colell, c. Ginjoler 2 (àtic) - 08240 Manresa.

Compte corrent: 504-54, Ag. 429 de la CPVE - Barcelona
(«Societat d'Onomàstica»)